Nowej siedzibie kanadyjskiej placówki dyplomatycznej nadano modernistyczną formę, utworzoną z horyzontalnej bryły prostopadłościanu i przenikającego go walca. Nadrzędnym jednak celem w stosunku do chęci stworzenia obiektu wtapiającego się w parkowe otoczenie było wpisanie go w kontekst zastanej przestrzeni.

Ukłon architekta

AMBASADA KANADY W WARSZAWIE

Na krystalizowanie się koncepcji architektonicznej budynku Ambasady Kanady w Warszawie miało wpływ wiele czynników – zarówno tych bardziej ulotnych, jak i materialnych. Kreacja nowej architektury w zastanym kontekście urbanistycznym musiała niewątpliwie mieć na względzie wpisanie jej w „ramy" zakodowane w psychice warszawian, poniekąd mające również wydźwięk polityczny. Lokalizacja obiektu jest bowiem w stolicy ważna – do miejsca, w którym stoi ambasada, sięga wzrok ludzi przemieszczających się Traktem Królewskim na odcinku Alej Ujazdowskich krzyżujących się tu z ulicą Piękną. Budynek znajduje się w rejonie „obrośniętym" reprezentacyjnymi zabytkowymi pałacami oraz siedzibami placówek dyplomatycznych. Od północnego wschodu sąsiaduje z zabudowaniami gmachów polskiego parlamentu (proj. Bohdana Pniewskiego) i górującą ponad nimi, ćwierć wieku starszą, salą posiedzeń Sejmu (proj. Kazimierza Skórewicza), od których jest oddzielony jedynie terenem zieleni i placem z pomnikiem Armii Krajowej.

Sytuacja, skala 1:1500
wjazd na teren ambasady
wejście konsularne
wejście do części emigracyjnej
1 budynek ambasady
2 parking (15 miejsc postojowych)
3 budynek mieszczący siedzibę byłego ZBOWiD-u
4 tereny zieleni

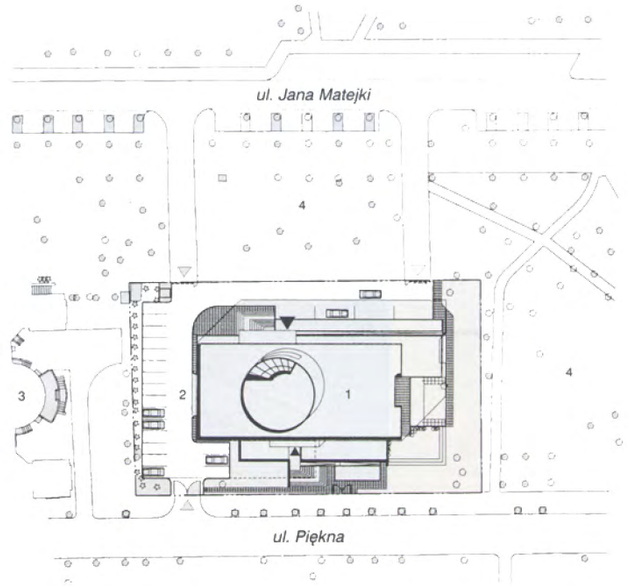

Zdjęcie z archiwum autora (fot. Wojciech Kryński)

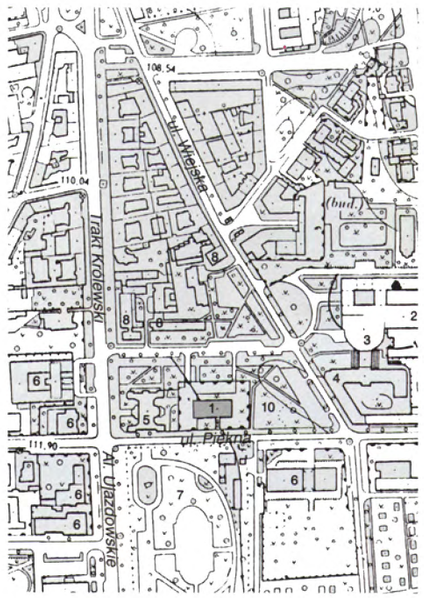

Lokalizacja
1 Ambasada Kanady
2 zabudowania Sejmu RP
3 sala obrad Sejmu
4 hotel Sejmowy
5 siedziba byłego ZBOWiD-u
6 budynki ambasad
7 park Ujazdowski
8 budynki mieszkalne
9 pomnik Armii Krajowej
10 teren parkowy

Pełne dostojeństwa i spokoju wejście do placówki dyplomatycznej wiodące z ul. Pięknej

Zdjęcie: Wojciech Gorczyński

Wejście konsularne (od strony ul. Jana Matejki) zostało architektonicznie rozwiązane bardziej dynamicznie – akcentuje je wysunięta bryła mieszcząca m.in. gabinet konsula

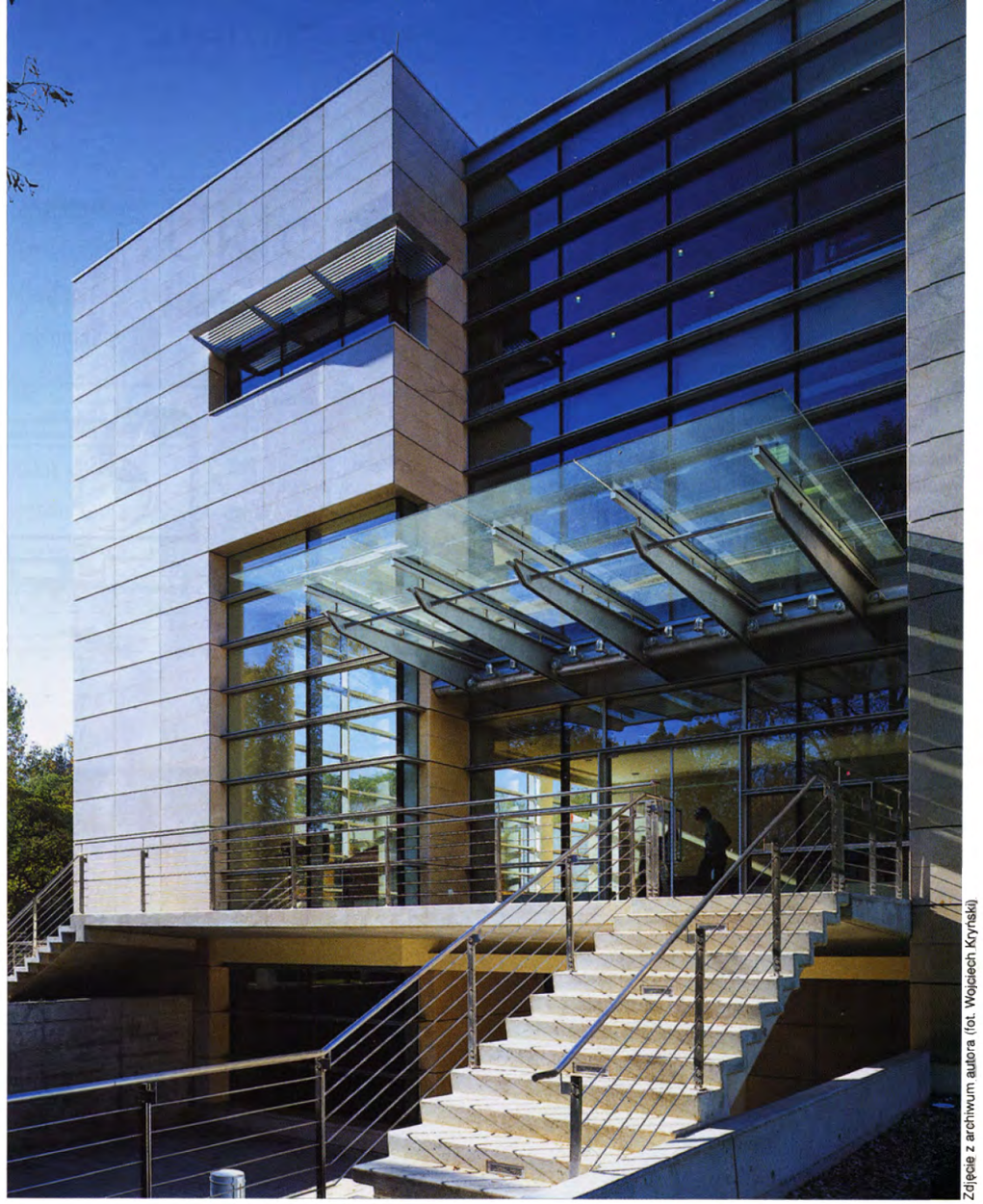

Zdjęcie z archiwum autora (fot. Wojciech Kryński)

Wyjście do ogrodu (po wschodniej stronie budynku) poprzedza taras wyniesiony ponad teren jak poziom parteru

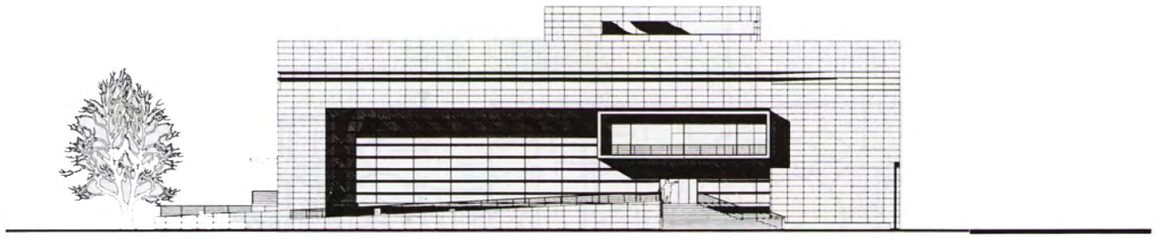

Elewacja północna (od strony ul. Jana Matejki), skala 1:500

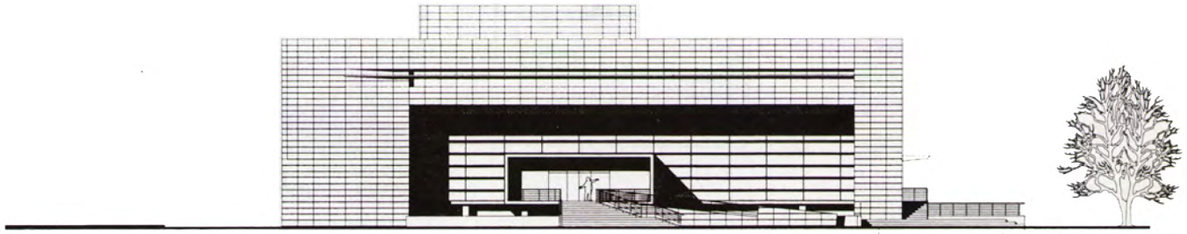

Elewacja południowa (od strony ul. Pięknej), skala 1:500

Zdjęcie z archiwum autora (fot. Wojciech Kryński)

Nadany budynkowi powściągliwy wyraz architektoniczny sprzyja wpisaniu obiektu w istniejące otoczenie – widok od południowego wschodu

Elewacja wschodnia (u góry) i elewacja zachodnia, skala 1:500

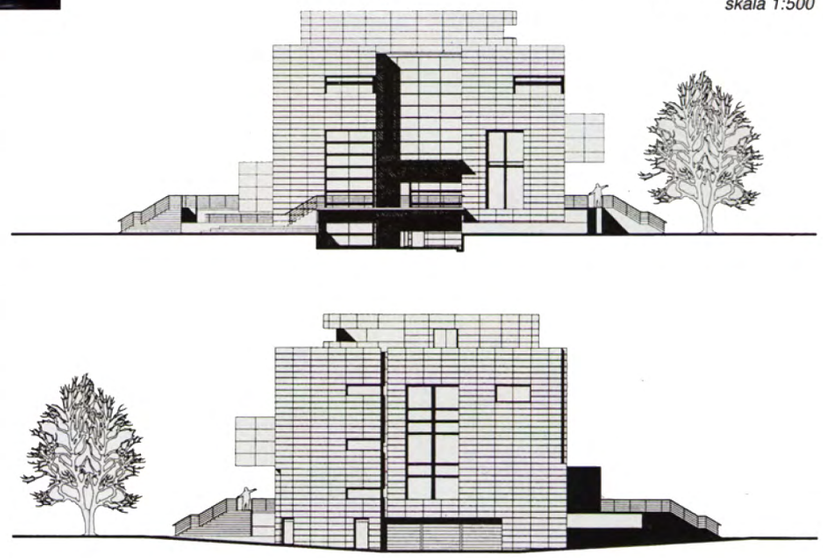

Rzeczywiste uwarunkowania miały również istotne znaczenie – budynek miał bowiem powstać w miejscu istniejącej, przewidzianej do rozbiórki siedziby ambasady (proj. pracowni Smith-Carter-Searle, 1968–1970), ale na jej fundamentach i przy zachowaniu piwnic, łącznie z ich stropem. Stanowiło to istotne ograniczenie działań projektowych.

Po rozważeniu elementów wyjściowych stało się jasne, że symbolem Kanady, kraju uznawanego za tolerancyjny i budzący zaufanie, powinien być budynek powściągliwy w wyrazie, pełen barwnych niuansów i gry w „odcienie szarości". Połączony z krajobrazowymi odnośnikami (trawy preriowe, narzutowe głazy polodowcowe) obiekt taki nawiąże do idiomu Kanady.

Funkcja i architektura

W budynku zaprojektowano dwa główne wejścia. Od ulicy Matejki wiedzie tzw. wejście konsularne, poprzedzone niewielkim skwerem i długim dojazdem przez istniejący park miejski, umożliwiającym ogląd budynku z dystansu. Bezpośrednio przy ulicy Pięknej ulokowano wejście do części emigracyjnej.

Wejście konsularne jest architektonicznie bardziej dynamiczne. Zostało zaakcentowane wspornikowo wysuniętą z lica ściany prostopadłościenną bryłą, zawierającą m.in. gabinet konsula. Ten nadwieszony nad wejściem wykusz spełnia z tej strony budynku nie tylko funkcję zadaszenia, ale jest również elementem architektonicznym, który – zgodnie z zamysłem projektanta – zestawiony ze skosami schodów wejściowych ma wywoływać swoisty rodzaj napięcia w wizualnym odbiorze styku zewnętrza z wnętrzem budyku. Wejście dla interesantów jest rozwiązane w sposób bardziej „statyczny", nadającyelewacji od ulicy Pięknej wyraz dostojeństwa i spokoju. Ściany obydwu wejść są obłożone panelami aluminiowymi, anodowanym na kolor naturalny.

Wyniesiony o ok. 1,9 m ponad poziom terenu parter mógł być dostępny jedynie poprzez schody, które przy obu wejściach wkonano jako odsunięte od budynku i połączono z parterem za pomocą „mostów". Zostałyne wprowadzone do projektu jednocześnie basenami wodnymi. Woda miała być zarówno środkiem wyrazu nadającym budynkowi ardziej „miękki" charakter, jak również nawiązywać do wielkich obszarów wodnych, z których słynie Kanada, nie wspominając już o symbolicznym jej znaczeniu jako elementu obronnego. Niestety woda została usunięta na życzenie inwestora i została przez projektanta zastąpiona krajobrazowym zagospodarowaniem pozostałego po niej suchego dna rzeki głazami narzutowymi i zielenią preriową.

Nieodłączny element dostępu do budynku stanowią pochylnie dla niepełnosprawnych, które – zaprojektowane jako integralna cześć realizacji – stały się bardzo ważnym elementem kompozycyjnym. Podkreślają miejsca wejść do obiektu, kontrapunktując jego horyzontalny charakter.

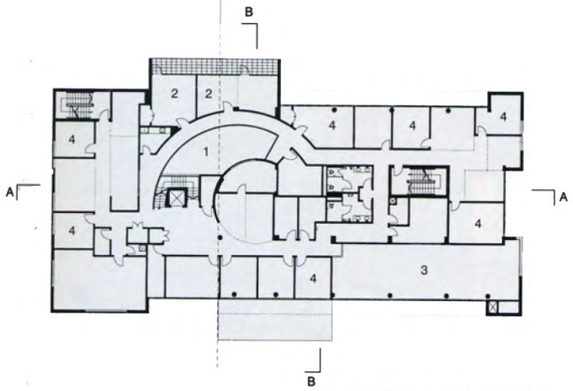

Rzut I piętra, skala 1:620
1 pustka holu konsularnego
2 pomieszczenia konsula
3 sala wielofunkcyjna
4 pomieszczenia biurowe

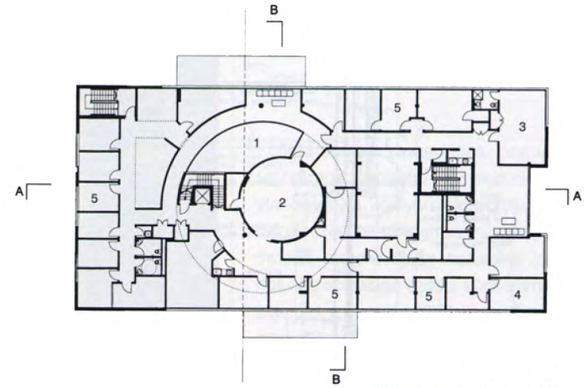

Rzut II piętra, skala 1:620
1 pustka holu konsularnego
2 sala konferencyjna
3 gabinet ambasadora
4 mała sala konferencyjna
5 pomieszczenia biurowe

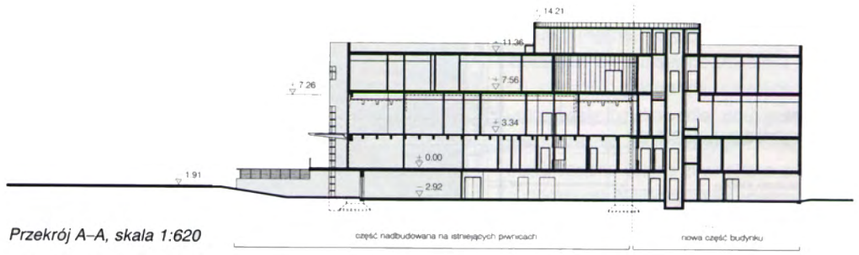

Przekrój A–A, skala 1:620

Komunikacja wewnętrzna, a w szczególności sposób rozwiązania dostępu do wnętrza, była elementem organizującym zarówno układ powierzchni biurowej, jak i elementów aranżacji wnętrz oraz architektonicznych. Do części biurowej, zarówno od strony konsularnej, jak i emigracyjnej, wchodzi się poprzez śluzy bezpieczeństwa, kontrolowane w obydwu przypadkach przez recepcje. Śluzy zostały umieszczone na zewnątrz rzutu koła zajmowanego przez recepcje, nadając przejściu kolisty kształt. Owalna forma jest jeszcze wielokrotnie stosowana w obiekcie. Powtarza ją krzywizna sufitu poczekalni emigracyjnej, wysoka na trzy kondygnacje otwarta przestrzeń pod świetlikiem po stronie konsularnej, jak również okrągłe pomieszczenie konferencyjne na II piętrze.

Poczekalnia części konsularnej z przeszklonymi ścianami ułatwiającymi kontakt z terenami zieleni; po prawej – sala konferencyjna na II piętrze o owalnej formie, wielokrotnie stosowanej w obiekcie

Zdjęcia: Grzegorz Zientalski

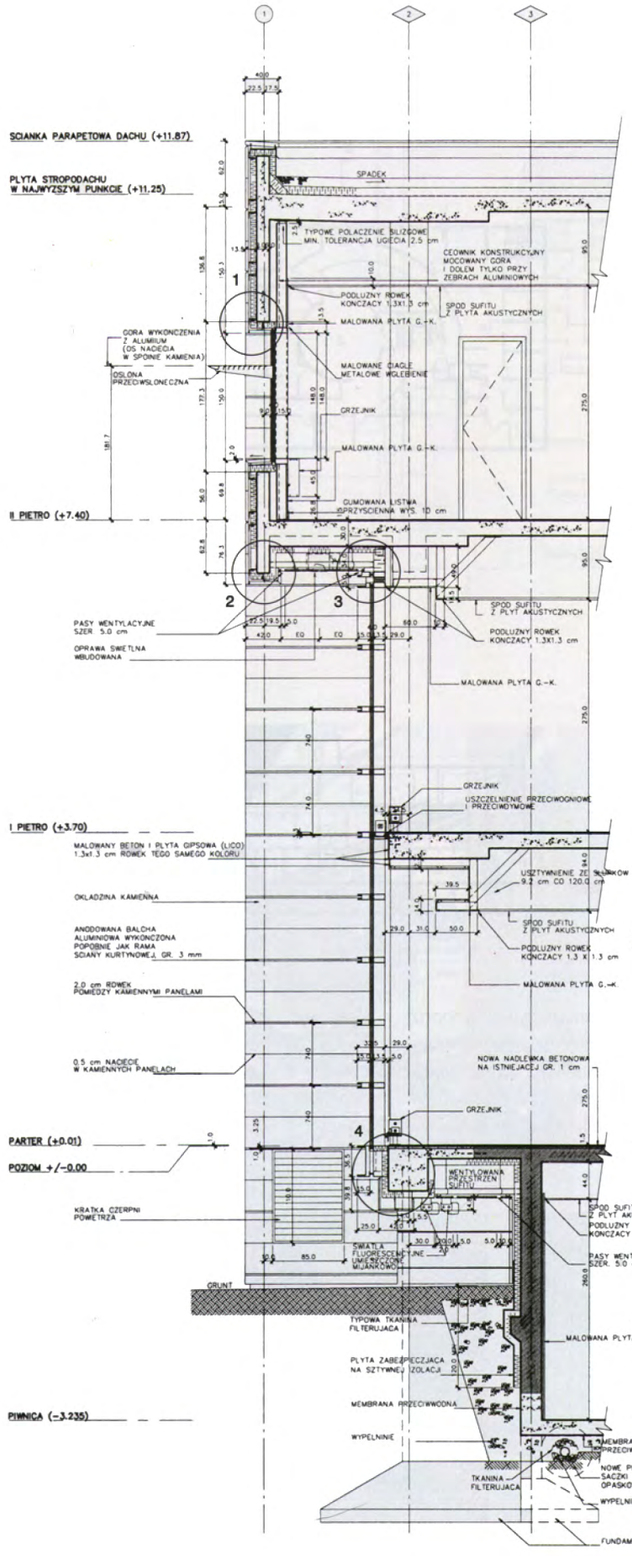

Przekrój pionowy przez północną ścianę osłonową budynku

Przekrój pionowy przez oszklony fragment zachodniej ściany budynku

Zdjęcie z archiwum autora (fot. Wojciech Kryński)

Zagospodarowanie terenu przy budynku głazami narzutowymi nawiązuje do krajobrazu Kanady

Kolista forma zawierająca pomieszczenie techniczne na dachu – wypiętrzona na rzucie stanowiącym kontynuację obrysu strefy śluz bezpieczeństwa w parterze – zawiera w sobie świetlik zapewniający naturalne oświetlenie holu wejściowego części konsularnej. Nawiązuje też formą do XVIII-wiecznego budynku mieszczącego siedzibę byłego ZBOWiD-u (Związku Bojowników o Wolność i Demokrację), sąsiadującego z działką od zachodu. Pomieszczenie techniczne obłożono panelami aluminiowymi anodowanymi na kolor naturalny. Resztę budynku wyłożono płytami kamiennymi z francuskiego piaskowca Hautville.

Wielofunkcyjna sala wystawienniczo-reprezentacyjna wysokości dwóch pięter została umieszczona przy poczekalni emigracyjnej od ulicy Pięknej. Trzy pary obrotowych drzwi łączących przestrzeń poczekalni i sali będą po otwarciu (każde na szerokość 1,5 m) umożliwiały użytkowanie obu pomieszczeń równocześnie, jeśli zajdzie potrzeba. Dwupiętrowa szklana ściana zewnętrzna sali zapewni doskonałą ekspozycję jej wnętrza na przylegającą ulicę. Przewidziano z niej również wyjście do ogrodu, z którego roztacza się widok na pobliskie zabudowania parlamentu. Gabinet ambasadora został – zgodnie z życzeniem inwestora – usytuowany w budynku w miejscu zapewniającym również widok na kompleks gmachów sejmowych.

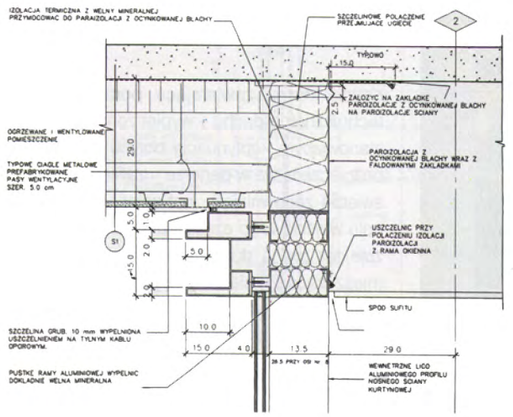

Detal 3

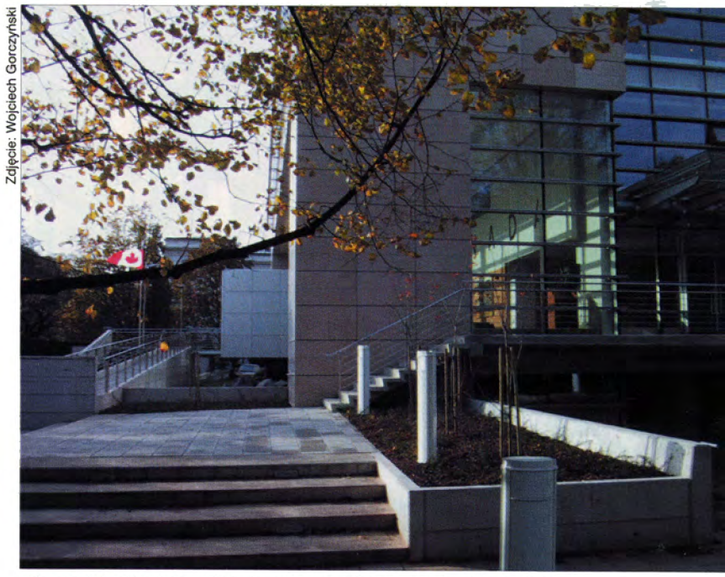

Zdjęcie: Wojciech Gorczyński

Horyzontalnej kompozycji dłuższych elewacji budynku przeciwstawiają się pionowe podziały przeszkleń i płaszczyzn okładziny kamiennej ścian szczytowych – fragment elewacji wschodniej

Wojtek Gorczyński,
Architect OAA, MRAIC, Toronto,
Rysunki z archiwum autora
i generalnego wykonawcy

Autor ukończył Instytut Architektury Politechniki Białostockiej w 1982 r. Od września 1984 r. mieszka na stałe w Toronto w Kanadzie, gdzie przez wiele lat był związany z jednym z największych biur projektowych w Kanadzie – WZMH Architects, a w czerwcu 2000 r. założył pracownię projektową Abstrakt Studio. Projektant dwóch budynków biurowych w centrum Toronto oraz współautor największego kasyna w Kanadzie, w Windsor w prowincji Ontario (I nagroda w konkursie zamkniętym). Autor plakatu międzynarodowego festiwalu filmowego „Festival of Festivals" w Toronto (1986). Współtworzył projekt wnętrz budynku giełdy w Szanghaju. W konkursie Nara Convention Hall w Japonii uhonorowany nagrodą specjalną, w konkursie zamkniętym na budynek mieszkalny w Lugano w Szwajcarii – drugą nagrodą, i ponownie drugą – w konkursie na Międzynarodowe Centrum Konferencyjne w Nanning w Chinach.

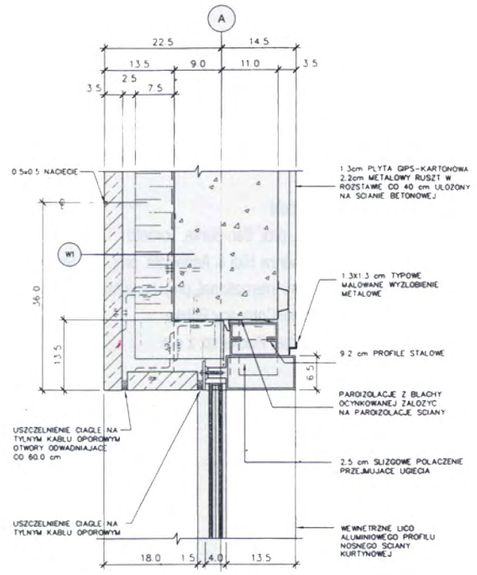

Detal 1

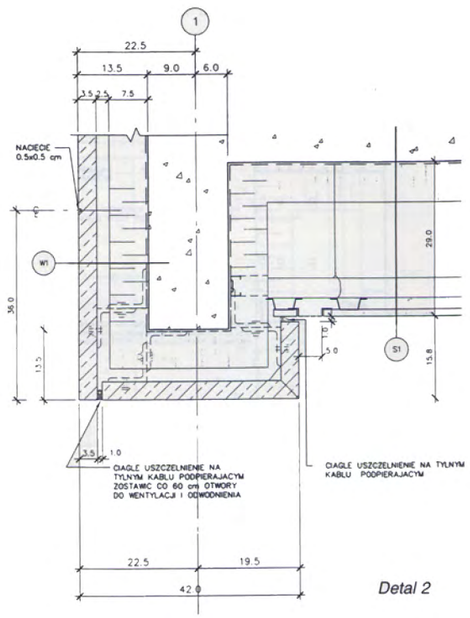

Detal 2

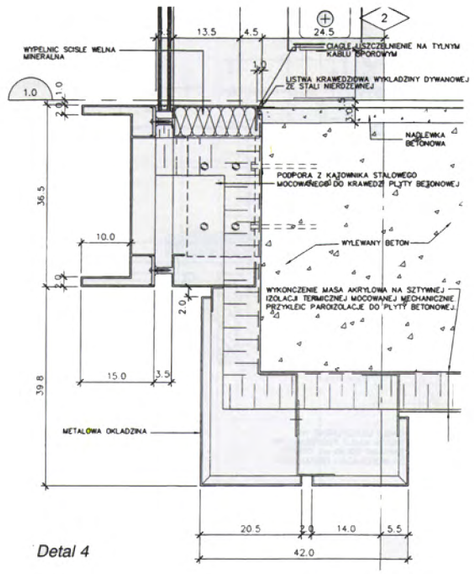

Detal 4

Ambasada Kanady w Warszawie, ul. Jana Matejki 1/5
Inwestor Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Handlu Zagranicznego Kanady
Projekt architektoniczny arch. Wojciech Gorczyński, współpraca architekci Hady Lotfy, Paul Marcoccia, Natasha Djordevic, Kwang Kim – Toronto
Architekt odpowiedzialny (Architect of record) WZMH Architects, Toronto; Jay Bigelow (partner odpowiedzialny za projekt)
Projekt wnętrz arch. Wojciech Gorczyński
Konstrukcja Quinn Dressel Associates, proj. Ben Burke, Toronto
Instalacje sanitarne i klimatyzacja Andrew Hidi & Associate, proj. Kaz Swiderski, Toronto
Instalacje elektryczne Mulvey & Banani International, proj. Lana Magines – Toronto
Architekci weryfikujący Mostostal Panel Company Polska
Generalny wykonawca Bilfinger + Berger Polska sp. z o.o.
Powierzchnia terenu 3842 m²
Powierzchnia zabudowy 852 m²
Powierzchnia użytkowa budynku 260 m²
Powierzchnia całkowita 3800 m²
Kubatura 42 000 m³
Projekt 1998–1999
Realizacja 2000–2001
Koszt inwestycji 6 milionów USD